

Stabilita ve vnímání prognózy u pacientů s pokročilým onkologickým onemocněním

Karolína Vlčková
Anna Tučková
Kristýna Poláková
Adam Houska
Martin Loučka

Tato studie byla podpořena
Grantovou agenturou
České republiky,
reg. č. 17-26722Y.

ÚVOD

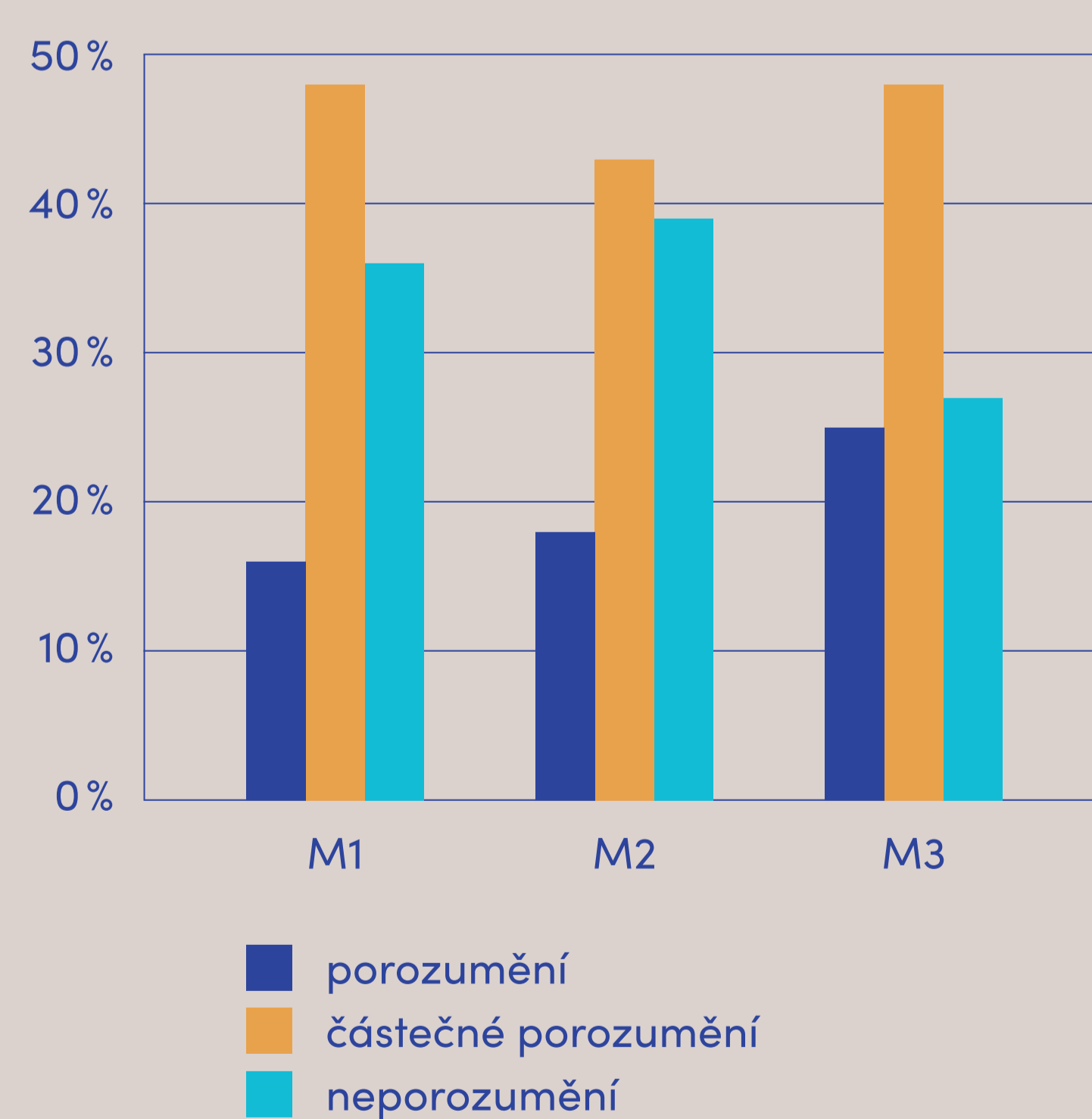
Vnímání prognózy souvisí s tím, zda pacient rozumí svému onemocnění a závažnosti svého zdravotního stavu. Tento koncept je nezbytným předpokladem pro plánování další péče a zapojení pacienta do rozhodování. Dosavadní studie na toto téma ukazují, že přestože většina pacientů chce být informována o svém stavu, pouze zhruba 42% – 56% pacientů rozumí zcela své prognóze a závažnosti svého onemocnění.

METODIKA

Během této longitudinální kohortové studie byla sbírána data od pacientů, rodinných příslušníků a lékařů. Pacienti s pokročilým onkologickým onemocněním byli vybíráni na základě posouzení naděje na dožití ošetřujícím lékařem („otázka na překvapení“). **Účastníci studie ze 3 nemocnic byli sledováni po dobu 9 měsíců a opakovaně dotazováni na vnímání prognózy, kvalitu života i informační potřeby.** Data byla sbírána formou strukturovaného rozhovoru, který probíhal buď tváří v tvář, nebo po telefonu. Vnímání prognózy bylo měřeno 3 různými metodami: otázkou na míru závažnosti zdravotního stavu, otázkou na cíl léčby a otázkou na procentuální odhad pravděpodobnosti vyléčení. Pokud pacienti označili svůj zdravotní stav za terminální ve všech 3 otázkách, bylo to vnímáno jako plné porozumění prognóze, pokud pouze v 1–2 otázkách, jednalo se o částečné porozumění. Stabilita vnímání prognózy v čase byla analyzována McNemar–Bowkerovým testem, souvislost s jinými proměnnými Fisherovým testem.

ZÁVĚR

Uvědomování prognózy a závažnosti zdravotního stavu se zdá být stabilní v čase. Naše výsledky ukazují, že pouze velice malé množství pacientů hovořilo se svým lékařem opěči v závěru života, což mohlo také zapříčinit nízkou míru porozumění prognóze. **Lékaři by se měli zabývat tím, jak pacienti rozumí svému zdravotnímu stavu už od počátku onemocnění a využívat efektivní nástroje pro předávání informací o zdravotním stavu či prognóze pacienta.**

CÍL

Cílem této studie bylo zjistit, zda je vnímání prognózy stabilní v čase, nebo zda se mění s tím, jak nemoc postupuje.

VÝSLEDKY

Do této studie bylo zahrnuto 134 pacientů, 88 rodinných příslušníků a 21 lékařů. **Při prvním měření (M1) bylo v souboru (N= 134) identifikováno správné porozumění prognóze u 16% pacientů.** Významně více rodinných příslušníků (27%; N= 88) správně vnímalo prognózu svého blízkého. **Vnímání prognózy se u pacientů, kteří absolvovali všechna měření (N= 44), významně neměnilo (M2= 16%, p= 0.7; M3= 24%, p= 0.04).** Demografické údaje ani deklarovaná potřeba informací o zdravotním stavu neměly vliv na míru uvědomění u pacientů. **Pouze 8% pacientů si vybavovalo, že by se svým lékařem hovořili o dříve vyslovených přání nebo hospicové péči.** Lékaři nejčastěji uváděli, že k diskusi o péči v závěru života nedošlo z důvodu nedostatku příležitostí nebo ze strachu, aby pacienti neztratili naději.

Více informací o studii: Loučka, M., Vlčková, K., Tučková, A., Poláková, K., Houska, A., Matějů, M., & Donátová, Z. (2021). Prognostic awareness in advanced cancer patients and their caregivers: A longitudinal cohort study. *Psycho-Oncology*.

Kontakt:
Karolína Vlčková
k.vlckova@paliativnicentrum.cz
www.paliativnicentrum.cz